

Nasjonalt transportplan 2025-2036: Prioriteringsoppdraget

Møte i komite for samferdsel 19. april 2023

Fylkesråd Olav Skinnes

Ny NTP: Nasjonal transportplan 2025-2036

- Gjeldende NTP for perioden 2022-2033 ble behandlet av Stortinget i juni 2021.
- Regjeringen har besluttet at neste NTP skal legges fram ett år tidligere enn ordinær rullering skulle tilsi. Stortingsmeldingen om ny NTP legges fram våren 2024.
- Regjeringen mener vi må ha en transportplan som er oppdatert og tilpasset Norges framtidige transportbehov.
- Det økonomiske handlingsrommet vil bli redusert framover. I tillegg kommer konsekvensene av hendelsene i verdensøkonomien.

Ny NTP forts.

Departementene har gitt de statlige transportvirksomhetene to hovedoppdrag:

- Et utredningsoppdrag (hoveddelen hadde frist 22. januar 2023).
- Et prioriteringsoppdrag (med frist 31. mars 2023).
- Samferdselsdepartementet har sendt svarene på utredningsoppdraget og prioriteringsoppdraget på høring med frist 3. juli 2023.
- Sak om Vikens høringssvar fremmes av fylkesrådet medio mai, behandling i komite for samferdsel 1. juni, de tre geografiske utvalgene 5., 6. og 7. juni og fylkestinget 21. juni.

NTP 2025-2036 - medvirkning

- KS har koordinert dialogen mellom transportvirksomhetene og fylkeskommunene. Det har vært stor grad av enighet mellom fylkeskommunene.
- Innspill også gjennom Østlandssamarbeidet.
- Det har vært avholdt innspillmøter med transportvirksomhetene og departementene høsten 2022.
- Viken fylkeskommune avholdt dialogmøte med kommunene/kommuneregionene 14. november 2022. Oppfølgende møter på Teams 14. februar og 24. april. Til nå stor enighet.
- Orienteringer til komite for samferdsel 16. november 2022 og 25. januar 2023.

NTP 2025-2036. Vurdering av virkemidler for å nå klimamålene

- Transportvirksomhetene har, i samarbeid med Miljødirektoratet og Sjøfartsdirektoratet, gjennomgått og vurdert eksisterende og nye virkemidler.
- Hovedbudskapet er at for å nå Norges mål på 55 pst. reduksjon i 2030, trengs en vesentlig forsterkning av dagens virkemidler og/eller nye kraftige virkemidler. Det trengs mye mer enn å videreføre dagens politikk og virkemidler.
- Potensielle målkonflikter og –synergier mellom mål i samferdselssektoren og klimamålene, bl.a. trafikksikkerhet og framkommelighet.

NTP 2025-2036 – prioriteringsoppdraget: økonomiske rammer

- Regjeringen har gitt transportvirksomhetene økonomiske planleggingsrammer:
- Ramme 2: i tråd med bevilgningene i regjeringens budsjettforslag for 2023.
- Ramme 1 og 3: Ligger henholdsvis 10 pst. lavere og 10 pst. høyere enn ramme 2.

Gjennomsnittlige årlige rammer i mill. 2023-kr.

	Ramme 1	Ramme 2	Ramme 3
Veiformål (ekskl. Nye Veier)	28 035	31 150	34 265
Nye Veier	5 493	6 103	6 713
Fylkesveier	3 563	3 959	4 355
Jernbaneformål	28 263	31 403	34 543
Kystforvaltning	1 894	2 104	2 315
Byområdene	5 633	6 259	6 885

NTP 2025-2036 – Statens vegvesens prioriteringer

- Statens vegvesen prioriterer i stor grad drift, vedlikehold, mindre investeringstiltak og fornying, samt etappevis utbygging.
- Nedskalering av store prosjekter, digitalisering og bruk av ny teknologi.
- I ramme 2 og 3 foreslår SVV en ramme på 11,2 mrd. kr pr. år til drift og vedlikehold. Betydelig høyere enn i 2023-budsjettet. Ramme 1: 10,7 mrd. kr pr. år (vil øke forfallet).
- I ramme 2 er rammen til investeringer 9,4 mrd. kr pr. år, herav om lag 5,1 mrd. kr til store prosjekter og 4,3 mrd. kr til mindre investeringstiltak.
- For å innfri internasjonale krav/EØS-regelverk og nasjonale lover/forskrifter kreves fortsatt betydelig innsats for å oppgradere tunneler.

NTP 2025-2036 – prioriteringsoppdraget: Statens vegvesen

- En rekke prosjekter regnes som bundet/påbegynt og er ikke gjenstand for ny vurdering. I Viken gjelder dette:
 - E18 Lysaker – Ramstadsletta.
 - E16 Bjørum – Skaret.
 - Rv 4 Roa – Gran grense.
- Etter NTP 2022-2033 er det etablert en prosjektportefølje. Hovedregelen er fortsatt delfinansiering med bompenger. Men ikke bompenger på Holmenbrua.
- I porteføljen er det 10 prosjekter i Viken (over 1 mrd. kr). Men innenfor de økonomiske rammene er det kun mulig å starte noen få nye, store prosjekter i 2025-2030.

NTP 2025-2036 – prioriteringsoppdraget: Statens vegvesens forslag om oppstart av nye, store prosjekter i Viken i 2025-2030

Vei	Ramme 1	Ramme 2 (i tillegg til ramme 1)	Ramme 3 (i tillegg til ramme 2)
<i>Med dagens kriterier for porteføljestyring</i>	<ul style="list-style-type: none">Ingen	<ul style="list-style-type: none">E134 Oslofjordforbindelsen, byggetrinn 2	<ul style="list-style-type: none">Rv. 291 Holmenbrua
<i>Samfunnsøkonomisk lønnsomhet (NN/B)</i>	<ul style="list-style-type: none">Ingen	<ul style="list-style-type: none">Ingen	<ul style="list-style-type: none">E134 Saggrenda – ElgsjøRv. 22 GlommakryssingenE134 Dagslett – E18, Vikar

NTP 2025-2036 – Nye Veier

- To av prosjektene i NVs portefølje ligger i Viken:
- E16 Kongsvinger – E6/Kløfta
- E16 Skaret – Hønefoss som er en del av Fellesprosjektet E16 /Ringeriksbanen (FRE16) - «Ringeriksporteføljen».
- FRE 16 er ikke finansiert/prioritert gjennom de årlige bevilgningene til Nye Veier.
- Ringeriksbanen også omtalt under prioriteringene til jernbaneformål.

NTP 2025-2036 – Fylkesveier

- Fylkesveier finansieres i hovedsak gjennom rammetilskuddet og i liten grad gjennom NTP. Kun de midlene i rammetilskuddet som er beregnet etter særskilte kriterier er vist i tabellen med rammene i NTP.
- I tillegg inngår tre øremerkede tilskudd over budsjettet til Samferdselsdepartementet.
- Det er ingen statlig satsing på å ta igjen forfallet på fylkesveiene i det som er lagt fram til ny NTP.

NTP 2025-2036 – Prioriteringene til Bane Nor og Jernbanedirektoratet

- Ta vare på eksisterende infrastruktur og styrke jernbanen der den kan ha størst betydning for å nå klimamålene.
- Bedre pålitelighet for passasjerer og godstransport.
- Nytt togmateriell.
- 13 mrd. kr pr. år til drift og vedlikehold i 2025-2030. 2,2 mrd. kr pr. år til mindre investeringstiltak.
- Bundne prosjekter vil ta en stor del av rammen. ERTMS (signalanlegg) 14,8 mrd. kr i 2025-2030. Store, bundne utbyggingsprosjekter: 26,8 mrd. kr i 2025-2030.

NTP 2025-2036 – Prioriteringene til Bane Nor og Jernbanedirektoratet

- Store, bundne prosjekter i InterCity-området:
 - Dovrebanen til Åkervika ved Hamar.
 - Vestfoldbanen Drammen – Tønsberg.
 - Østfoldbanen gjennom Moss.
 - Godstiltak.
 - Infrastruktur for å ta imot nytt togmateriell.

NTP 2025-2036 – Foreslåtte nye store prosjekter og tiltak i Viken i 2025-2030

Jernbane	Ramme 1	Ramme 2 (i tillegg til ramme 1)	Ramme 3 (i tillegg til ramme 2)
	<ul style="list-style-type: none">• Rasjonell framdrift av bundne prosjekter• Kun oppstart kombipakke Oslo-Narvik (tiltak på Kongsvingerbanen)• Mindre rom for opptrapping av fornyelsesinnsatsen	<ul style="list-style-type: none">• Flere tog i Oslo-navet• Bedre nettdekning• Bedre kapasitet kombigods Oslo-Narvik, Oslo-Bergen, Oslo-Trondheim• Planlegging, Østfoldbanen, ny Rikstunnel og Hovedbanen Nord	<ul style="list-style-type: none">• Ny rutemodell Østlandet gjennomføres som planlagt• Kombipakkene gjennomføres som planlagt• Oppstart konkurransedyktig togtilbud til Ringerike og videre utvikling av Bergensbanen

NTP 2025-2036 - byområdene

- SVV mener at totalnivået på de statlige forpliktelsene i byområdene kan håndteres innenfor alle rammenivåene, men det er en utfordring med periodisering i 2025-2029, bl.a. ut fra tilskuddene til store kollektivprosjekter.
- SVV mener videre at ut fra dagens rammer, må det vurderes å utsette gjenstående deler av midlene til mindre investeringstiltak og store kollektivprosjekter i gjeldende byvekstavtaler til etter 2029.
- Å øke statens andel i 50/50-prosjektene til 70 pst. kan bare prioriteres i ramme 3.
- Byvekstavtaler for Buskerudbyen og Nedre Glomma:
 - Ramme 1: Prioriteres fra 2030, belønningsavtaler til 2030.
 - Ramme 2: Prioriteres fra 2025, men med en lavere ramme enn i NTP 2022-2033.
 - Ramme 3: Prioriteres med forutsatt ramme i NTP 2022-2033.